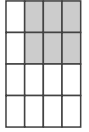

Umanjenje penzija iznuđena mera

Medij - Rubrika: PREGLED - Društvo i Ekonomija
Datum: Čet, 11/09/2014 Zemlja: Srbija
Površina članka: 510cm2 Autor: Dobrila Soleša
Strana: 5 Deo: 1/1

Umanjenje penzija iznuđena mera

Problem sve težeg finansiranja penzija, koje čine trećinu rashoda budžeta nije moguće rešiti na duži rok bez investicionog i privrednog rasta, tvrdi profesor Miladin Kovačević, uz ocenu da je smanjivanje penzija i plata nužno rešenje uz efekte na kraći rok

Dobrila Soleša

Beograd

Dalje reforme penzijsko-invalidskog sistema su neophodne jer je njegovo funkcionisanje u Srbiji dovedeno do granice opstanka, istaknuto je juče na stručnoj raspravi u organizaciji konferencijskog centra „Danasa“ u Beogradu. „Izvorni prihodi fonda iznose 58 odsto, a u zemljama EU 80 odsto, država dotira 42 odsto, u EU je taj iznos 20 odsto ukupnih finansijskih potreba“, kazao je Ivan Minić, finansijski direktor Republičkog fonda penzijsko-invalidskog osiguranja (RFPIO). „Učešće penzija u BDP-u se sa 11,8 odsto u 2003. godini povećalo na 13,7 odsto u toku 2013. godine, a preporuke MMF-a su da treba da padne na 10 odsto. U Srbiji trenutno ima 1.722.834 penzionera, od toga 60 odsto bivših zaposlenih, 21 odsto porodičnih i 19 odsto invalidskih, čiji će se status proveravati fazno“, kazao je Minić. Prosečna penzija iznosi 24.312 dinara, a do tog i is-

Minić (za govornicom) poručio da održivost penzijskog sistema nije moguća na duže staze

pod tog iznosa čekove prima 1.006.000 osoba“, dodaje Minić. „Mesečno za penzije treba ogromna suma od oko 44 milijarde dinara, a odnos penzionera i zaposlenih stigao je na kritički odnos 1:1,1, a da bi čitav sistem bio održiv trebalo bi da dođe do optimalnog odno-

sa 1:3“, tvrdi on. Ocenjuje da održivost penzijskog sistema nije moguća na duže staze, bez obzira na povećanje cenzusa penzionisanja po novom zakonu, bez nacionalne ekonomske strategije, koja bi omogućila značajniji ekonomski rast i zaposlenost.

Profesor Miladin Kovačević ocenjuje da su restrikcije, uz najavljeno smanjivanje penzija i plata u javnom sektoru, iznuđene mere na kraći dok, i da je neminovno u tom kontekstu otkloniti dilemu da li ići na linearni ili progresivni model smanjivanja. „Međutim,

Treba izbeći linearno smanjivanje

„Očekujem da će vlada ponuditi progresivan pristup smanjivanja plata i penzija, jer linearno smanjivanje, odnosno uravnilovka u situaciji defektne socijalne politike nije dobro rešenje“, kazao je Kovačević. Zavisno od nekoliko različitih scenarija i modela koji se najavljuju kod ove restrikcije, uz kombinacije s višim PDV-om od pet odsto, moguće uštede u budžetu mogle bi da iznose od 400 do 800 miliona evra na nivou dve-tri godine“, kaže on. Kovačević tvrdi da smanjivanje penzija predstavlja kratkoročnu i iznuđenu meru i neće doneti veće i značajnije efekte, ukoliko iza ovoga ne sledi neka ozbiljna dugoročna reforma, posebno javnog sektora. On podseća na dramatičnost javnih finansija i uz procenu da bi do kraja godine ukupni deficit mogao dostići 250 do 260 milijardi dinara, a uz uštede i restrikcije, moguće je smanjivanje za oko 20 milijardi dinara.

problem finansiranja penzija koje čine čak trećinu rashoda iz budžeta, nije moguće rešiti bez investicionog i privrednog rasta. Treba da se razmotri i pomoć kroz smanjivanje poreskog „klina“, ukupnih izdvajanja iz zarada što sad iznosi 64 odsto“, ističe Kovačević. On smatra da će i Srbija morati da primeni svež recept Hrvatske, koja je po nalogu EU, deo klina prebacila na prihodne strane uzete od imovine, rente i drugih svojinskih prava. Ukoliko bi se pak PDV sa 20 podigao na 24 odsto, što nije za odbacivanje, došlo bi do još većeg bega u sivu zonu poslovanja, navodi Kovačević. Za ekonomistu Mahmuta Bušatliju izolovanje reformisanje fonda nije moguće bez sveobuhvatnog javnog sektora i kapitalizacije fonda, dok Milan Kovač, izvršni direktor Dunav penzijskog fonda predlaže jačanje drugog i trećeg stuba osiguranja po modelima primenjenim u Poljskoj, Češkoj i Turskoj. „Sada se u medijima provlači i podatak da smanjenje neće biti veće od pet-šest odsto, a treba imati u vidu da je bolje doneti bilo kakvu odluku nego nikakvu. Treba se podsetiti da se o smanjivanju penzija i plata u javnom sektoru priča više od godinu dana, i kada su za to bile bolje pozicije, već se moglo uštedeti 800 miliona evra. Inače sam protiv kažnjavanja penzionera zbog ekonomskih promašaja, jer koliko je tih pet do deset odsto značajno za državu isto toliko je značajno za armiju osiromašenih penzionera“, ocenjuje Bušatlija.